

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

gelus esset suum intelligere, & actus purus; sicuti propterea Divina essentia est suum intelligere & actus purus: sed hoc implicat: ergo.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò, Si essentia Angeli haberet per se ipsam rationem speciei & formæ intelligibilis: tunc in eodem genere causæ esset prior & posterior, potentia & actus: consequens est absurdum. ergo. Sequela probatur. Species intelligibilis in genere causæ formalis actuatur, & complet intellectum, & essentia in genere causæ formalis actuatur ab intellectu. cum subjectum ab accidente & essentia à proprietate: ergo si essentia Angeli simul est species intelligibilis, tunc simul in eodem genere causæ formalis actuatur, & actuatur, estque proinde seipsa prior & posterior.

Respondeo distinguendo sequelam. Esset in eodem genere causæ remoto potentia & actus, concedo, proximo, nego. & ad probationem. Species in genere causæ formalis intelligibilis actuatur potentiam, concedo, causæ formalis naturalis, nego: ergo essentia Angeli simul actuatur in genere causæ formalis intelligibilis, & actuatur in genere causæ formalis naturalis, concedo, secus, nego minorem & consequentiam.

Obijcies secundò. Sequeretur, quòd aliqua substantia creata esset immediatè operativa: nam species est principium etiam effectivum cognitionis: sed ipsamet substantia Angeli esset species: ergo ipsa substantia Angeli nullo altero mediante foret effectiva intellectionis.

Respondeo distinguendo sequelam. Aliqua substantia esset immediatè operativa per modum complementi ipsius potentia, & in ordine intelligibili, concedo, per modum potentia, & in ordine entitativo, nego. Ratio responsionis est, quòd minima actualitas formæ intelligibilis sit intelligere, sicut actus adequatus essentia, est esse. Unde cum substantia Angeli simul sit forma intelligibilis, pro suo actu adequato in genere intelligibili respicit intellectionem, nec proinde prohibetur, quin saltem per modum complementi ad intellectionem immediatè concurrat: in ordine verò entitativo essentia pro actu adequato non respicit intelligere, sed esse: & sic substantia Angeli pro principio Physicè elicitive intellectionis requirit distinctam potentiam intellectivam. Nam esto, quòd substantia Angelica in eodem genere remoto causæ formalis esset simul actuans & actuata, esset tamen actuans solum in genere proximo causæ formalis intelligibilis; esset verò actuata per intellectum duntaxat in genere proximo causæ formalis naturalis, quod nullam habet repugnantiam. Ita S. D. q. 8. de ver. a. 6. ad 2. *Essentia Angeli, quamvis non possit comparari ad intellectum eius, ut actus ad potentiam in essendo; comparatur tamen ad ipsum ut actus ad potentiam in intelligendo.*

Obijcies tertio. Species intelligibilis tanquam principium quo intelligendi subordinatur intellectui in ordine ad producendam cognitionem: sed substantia Angeli non subordinatur suo in-

tellectui: aliàs quippe præpostero modo substantia subordinaretur accidentibus: ergo substantia Angeli non est species intelligibilis ipsius.

Respondeo vel negando vel distinguendo majorem. Subordinatur intellectui, quando ab ipso dependet in esse & sustentari, concedo, secus, nego. atqui Angeli substantia in esse & conservari non dependet ab intellectu, sed è converso intellectus ab ipsa.

Obijcies quartò. Angeli substantia est etiam semper intellectiva in actu secundo: ergo non est ratio, cur non etiam possit habere rationem speciei expressa. Antecedens probatur. Quia ut jam dicitur, Angelus semper est in actu respectu suæ cognitionis.

Respondeo. Est semper intellectiva in actu secundo, qui sit actus immediatus suæ essentia, nego. sic enim etiam foret suum esse, & actus purus, quod implicat; qui sit actus immediatus distinctæ & accidentalis cognitionis, concedo antecedens, & nego consequentiam.

§. III.

Corollaria.

Colliges primò. Quòd anima rationalis in statu separationis constituta non indigeat specie accidentali impressa, sed sibi ipsi sufficit ad sui cognitionem: cum enim sit substantia immaterialis, & forma intelligibilis, remoto impedimento corporei vinculi (quo in præsentia vita adstringitur, ut tam sui, quam aliorum objectorum accipiat cognitionem per conversionem ad phantasmata) ex hisdem rationibus sibi sufficit ad munus speciei impressæ, ex quibus Angeli essentiam sufficere diximus.

Colliges secundò. Angelos per suam essentiam cognoscere suas proprietates, operationes & accidentia connaturalia. Ratio est; cognitio perfecta & comprehensiva Angeli requirit speciem perfectam & comprehensivam, quæ repræsentet effectus in causis, sed Angelus per suam essentiam comprehensive cognoscit seipsum: ergo essentia Angeli etiam repræsentat omnes suos effectus, qui in ipsa radicantur, aut in ipsa continentur; sed ejusmodi effectus sunt Angeli proprietates, quæ ab essentia promanant; operationes, quarum essentia est radicale principium; accidentia quoque connaturaliter debita veluti species insula; nam & ista, sicut esse, ita etiam intelligibilitatem suam in & à substantia habent, in qua continentur. major probatur. Cognitio, quæ sit per species seorsim repræsentantes causam & effectum, sit componendo & discutendo, ut infra dicitur; ergo non cognoscit per species divisim repræsentantes causam & effectum, substantiam & accidentia.

Confirmatur, Si species Angelica non viderentur per ipsam essentiam, vel cognoscerentur per se ipsas, vel per species superadditas: neutrum potest dici: non quòd per se ipsas, quia sic non essent species incognita; non per alias species, quia hinc sequeretur processus in infinitum: nam & ista species indigerent aliis speciebus, cum non sit major ratio de una, quàm de altera.